

Oponentský posudek na bakalářskou práci Filipa Štochla „Ověření jedné možnosti pro specifikaci spíše aktivního, či spíše pasivního využívání PC na základě empirických šetření ze tří různých škol“

Bakalářská práce F. Štochla se věnuje aktivnímu a pasivnímu využívání počítačů u žáků základních škol. Vychází přitom jednak z kvantitativnímu empirického sociologického výzkumu hodnotových struktur studentů přicházejících do 1. ročníku, který byl proveden na Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze a na Lesnické a dřevařské fakultě Mendelovy univerzity v Brně, jednak ze svého vlastního empirického šetření mezi žáky kladenské základní školy. Ve všech třech výzkumech sleduje, jak aktivní či pasivní práce s počítačem souvisí s výchovou a hodnotami respondentů. Vyhodnocení a interpretaci výzkumných otázek předchází teoretická část shrnující autorem provedené studium literatury k danému tématu.

Téma, jež si autor zvolil, je velmi aktuální. Což je na jednu stranu kladem práce – věnovat se danému tématu je jistě důležité, přínosné, nápad srovnat hodnocení současných a bývalých žáků je zajisté zajímavý, na druhou stranu z toho plynou obtíže a problémy, kterým se budu věnovat níže. Na bakalářské práci oceňuji především autorem vytvořený dotazník, jeho distribuci mezi žáky kladenské základní školy (Autorovi se podařilo shromáždit 110 dotazníků.) a statistickou analýzu dat získanou z tohoto dotazníku.

Připomínky:

- 1) Domnívám se, že je trochu problematické srovnávat, do jaké míry vyhledávají informace na počítači současní žáci základní školy a studenti, kteří se učili na základní škole před třemi až deseti lety, jelikož současní žáci základní školy využívají k vyhledávání informací spíše chytré mobilní telefony, což dříve samozřejmě nebylo možné. Je otázkou, zda dnešní žáci základních školy nevyužívají počítač spíše jen pro hraní her a sledování filmů, ale pro komunikaci a sledování sociálních sítí, pro sledování YouTube či vyhledávání informací na internetu, zda dnes děti nevyužívají ve velké míře také mobilní telefony.
- 2) V bakalářské práci by bylo vhodné explicitněji vymezit rozdělení na aktivní a pasivní využívání počítače, jelikož toto rozdělení není úplně samozřejmé. Viz např. nabízející se otázky: Je sledování sociálních sítí a komunikace na sociálních sítích aktivním či pasivním využitím? Je vyhledání a následné sledování nějakého návodu (tutorialu) na YouTube aktivním či pasivním využitím apod.?
- 3) Je otázkou, zda míra aktivního a pasivního využití počítačů není minimálně ve stejné míře jako výchovou a hodnotovými orientacemi, ovlivněna věkem, pohlavím respondentů a mírou dostupnosti počítače. (Chlapci na základní škole většinou hrají hry na počítači, zatímco dívky ve větší míře komunikují na sociálních sítích, k čemuž využívají jak počítače, tak mobily. Děti často aktivně i pasivně využívají mobilní telefon, jelikož je to pro ně, na rozdíl od počítače, kdekoliv a kdykoliv možné. Atd.)
- 4) Na str. 17 hovoří autor o „vztahu k centrální hypotéze“, byť jasně neuvádí, co je onou centrální hypotézou. Ne úplně jasný a jednoznačný mi přijde i název bakalářské práce.
- 5) V úvodní teoretické části autor shrnuje výzkumy, se kterými pracoval. Bohužel se často jedná o poměrně staré výzkumy. Jejich neaktuálnost se projevuje např. v tom, že nesledují čas strávený u mobilu a naopak např. ukazují, že respondenti tráví nejméně

času sledování televize. Jedním z mála aktuálnějších textů, s kterým autor pracuje, je práce Ševčíkové z r. 2015, kterou se mi ale nepodařilo najít v seznamu literatury, takže není jasné, o jaký titul se jedná.

- 6) K statistickému zpracování bakalářské práce nemám žádné výhrady. Jediná má skutečně marginální připomínka se týká toho, že autor vykládá, co jsou validní četnosti, a poté pracuje s validními relativními četnostmi.

Z výše uvedeným důvodů navrhuji bakalářskou práci Filipa Štochla přijmout k obhajobě a hodnotit ji jako velmi dobrou až dobrou (s ohledem na průběh obhajoby).

V Kladně dne 11.6.2019

J. Kružíková